

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Aan de leden van de raad

Datum 7 februari 2012
Ons kenmerk SZW/MGT 2012/61231
Contactpersoon W.J. Brandt
Doorkiesnummer 06.18306064
E-mail wbrandt@haarlem.nl
Onderwerp voorlopige beantwoording motie 41 programma begroting 2012-2016

Geachte leden van de raad,

Dit memo geeft (voorlopig) antwoord op de motie 041. Deze motie werd ingediend door Groen Links Haarlem en PvdA tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2012-2016. De motie luidt als volgt:

Stapeling

College wordt verzocht om zo spoedig mogelijk een minima effectrapportage te laten doen om de gevolgen van alle bezuinigingen en rijksbeleid in beeld te krijgen en de gemeenteraad op de hoogte te stellen van de bevindingen.

Het college werkt momenteel hard aan aanpassingen in het sociale domein om deze bezuinigingen en beleidswijzigingen zo goed als mogelijk een plek te geven. Het betreft de decentralisaties van WWV, AWBZ en Jeugdzorg. Deze transformatie opgave wordt inhoudelijk onderbouwd door de afdeling Onderzoek en Statistiek (Moens), die een inventarisatie maakt van de sociaal economische kaart van Haarlem.

Eind vorig jaar is een onderzoek verschenen van Isis en Decors naar de stapelingsproblematiek in grote en middelgrote steden. Dit onderzoek werd gedaan in opdracht van de G32. In de rapportage wordt weergegeven welke effecten de bezuinigingen en het rijksbeleid (decentralisaties) hebben op zogenaamde kwetsbare groepen, met name de minima. Het betreft hier zowel mogelijke 'eenvoudige' als 'gestapelde' gevolgen. U treft de onderzoeksrapportage als bijlage aan.

Wij hebben deze rapportage aangegrepen om in kwalitatieve zin een uitspraak te doen over stapelingseffecten in Haarlem. Wij zijn (nog) niet in staat een kwantitatieve analyse te doen (grootte doelgroep en de financiële effecten als gevolg van de decentralisaties), omdat de kwantitatieve en specifiek Haarlemse gegevens (nog) niet beschikbaar zijn. Daarin is Haarlem niet uniek, noch een andere 100.000+ gemeente noch het Isis, zijn tot nu toe in staat geweest een kwantitatieve analyse op huishoudniveau te maken. Dit niveau is essentieel om stapelingseffecten in beeld te kunnen brengen.

Stapelingeffecten van de bezuinigingen in het sociale domein

Het Isis/Decors onderzoek geeft een voornamelijk 'kwalitatief' beeld van de groepen die worden getroffen door beleid en bezuinigingen. Een beeld van de omvang van de effecten per huishouden wordt geschetst door een aantal karakteristieke voorbeelden te geven. Deze voorbeelden zijn fictief, immers alle gezin- en huishoudens situaties zijn uniek en dus is de impact van beleid en bezuinigingen dat ook. Het is daarom, los van het feit dat het verzamelen van stapelingsgegevens zeer ingewikkeld is, ook nog eens lastig om vergelijkbare groepen te maken waar een kwantitatieve vergelijking van de effecten kan worden gemaakt. De bandbreedte van de effecten is groot.

Uit het onderzoek van Isis/Decors blijkt dat met name de volgende breed gedefinieerde groepen getroffen worden door de drie decentralisaties en bezuinigingen:

- Huishoudens met lage inkomens die afhankelijk zijn van één of meerdere bijstandsuitkeringen
- Huishoudens die te maken hebben met multiproblematiek
- Werkende armen/uitkeringsgerechtigden met kinderen die ook gebruik moeten maken van zorg- en welzijnsvoorzieningen

Nicis/Ecorys heeft binnen het onderzoek zeven huishoudenstypes onderscheiden, waar de verschillende beleidswijzigingen in grote mate cumuleren:

1. Gezinnen afhankelijk van de WWB met volwassen inwonende kinderen die te maken krijgen met de introductie van de toets op huishoudinkomen
2. Ouders met kinderen met een licht verstandelijke handicap
3. Ouders met kinderen met psychische en gedragsproblematiek
4. Ouders met arbeidsongeschikte kinderen
5. Gezinnen met hoge zorgkosten
6. Werkende ouders met jonge kinderen
7. Gezinnen met inburgeraars

Het verschil tussen de situatie in Haarlem en in andere gemeenten lijkt verwaarloosbaar. Het gevoerde beleid in Haarlem ten aanzien van specifieke groepen wijkt immers niet wezenlijk af van andere steden.

Wij trekken daarom de voorlopige conclusie dat de verschillen tussen Haarlem en de onderzochte G32 gemeenten verwaarloosbaar zijn. De genoemde stapelingseffecten bij de bovenstaande groepen zijn dus ook te verwachten in Haarlem.

Haarlem

3

Kwantitatieve analyse

We werken momenteel wel aan een brede kwantitatieve analyse van het sociaal domein in Haarlem. Dit onderzoek valt grofweg uiteen in drie acties:

1. Analyse van statische kerngegevens (bijv. aantal eenoudergezinnen, aantal huishoudens behorend tot sociaal minimum) en onderzoeksgegevens (bijv. indicatoren uit Omnibusonderzoek). Op basis van deze gegevens kan in kaart worden gebracht hoe groot potentiële doelgroepen van het sociaal domein in Haarlem zijn en hoe deze zich spreiden over de stad. We verwachten eind februari een eerste beeld aan de Raad te kunnen rapporteren.
2. Aan de hand van analyse van verschillende registraties van binnen en buiten de gemeente brengen we de 'gebruikers' van relevante (lokale) uitkeringen (bijv. WWB), voorzieningen (zoals WMO) en regelingen (zoals 'rugzakjes' voor kinderen) in kaart. Deze analyses leveren een meer secuur beeld op van de orde van grootte van verschillende kwetsbare groepen in Haarlem, ofwel feitelijke 'gebruikers' binnen het sociaal domein. We bouwen daarmee aan een huishoudensbestand. We verwachten eind februari een eerste beeld aan de raad te kunnen rapporteren.
3. De mate van kwantitatieve stapeling van effecten is lastiger weer te geven. Met gebruikmaking van het huishoudensbestand (onder 2) kan onderzocht worden waar en in welke mate eventuele stapeling voorkomt. Dit onderzoek is niet eenvoudig, waarbij een aantal complicerende factoren spelen:
 - Gegevens moeten uit verschillende bronnen komen, die niet onder vergelijkbare criteria registeren. Bovendien zijn gegevens op persoonsniveau (BSN-gegevens), nodig voor een beeld van stapeling van effecten. Deze gegevens zijn voor een aantal groepen in verband met de privacywetgeving niet opvraagbaar.
 - De groepen die door Nicis/Ecorys worden onderscheiden zijn erg specifiek. Het is hierbij zeer de vraag of voldoende gegevens beschikbaar komen, om deze groepen exact in kaart te brengen.

Met name als het gaat om de (financiële) gevolgen van decentralisaties en bezuinigingen voor huishoudens zal moeten worden aangesloten bij kennis van derden. Deze uit zich immers vooral in specifiek gevallen en zullen vaak per individueel geval verschillen.

Het volgende weten we wel al als we kijken naar de zeven genoemde huishoudtypes:

- 1) Uit analyses blijkt dat per 1 december 2011 2.531 Haarlemmers een WBB-uitkering ontvangen. Naar schatting worden er in Haarlem ca. 340 huishoudens geraakt door de aanscherping van de Wet Werk en Bijstand. Deze gezinnen worden begin dit jaar voor een nader onderzoek uitgenodigd.
- 2) De groep 'gezinnen met inburgeraars' bestaat per 1 december 2011 uit 1.526 inburgeraars woonachtig in Haarlem, verdeeld over 1.297 huishoudens (situatie 1 januari 2011, exclusief 21 personen in institutionele huishoudens).

Haarlem

4

In de informatiebrieven 'Transitie Sociaal Domein' zullen we u procesmatig van de voortgang van analyses van stapeling op de hoogte houden.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

ing. S.M.M. Borgers

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders